

Ve Znojmě, Vimperku, Vrchlabí a Krásné Lípě 1. května 2025

Otevřený dopis poslankyním a poslancům Poslanecké sněmovny PČR

„... Když však pozorujeme svět, vidíme, že tato úroveň lidského zasahování – nezřídka ve službách finančního sektoru a konzumismu – ve skutečnosti způsobuje, že Země, na které žijeme, přichází o své bohatství a krásu, stává se stále více omezenou a šedivou, zatímco technický rozvoj a konzumní nabídky nadále neomezeně rostou. Zdá se, že podléháme iluzi, že můžeme nahradit neopakovatelnou a neobnovitelnou krásu nějakým svým výtvorem.“

Laudato si' / Buď pochválen
Papež František, 2015

Vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,

právě před osmi lety nabyla účinnosti novela zákona o ochraně přírody a krajiny, která upravila nástroje ochrany a péče o národní parky a přiblížila je pravidlům Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN). Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je úctyhodným dědictvím po velkých postavách české politiky a ochrany přírody, z nichž jmenujme alespoň Josefa Vavrouška, Ivana Dejmala nebo prezidentem republiky v roce 2023 oceněného Bedřicha Moldana. V prostředí naší legislativy tento zákon představuje stabilní pilíř péče o přírodu a krajinu, který díky svému modernímu založení na začátku 90. let bez potíží unesl celou řadu novelizací, včetně těch implementujících legislativu EU.

Vznik a projednávání tzv. národně parkové novely zákona před více než osmi lety provázel filosofický spor několika koncepcí i laických představ o národních parcích. Jednu z koncepcí reprezentovali zastánci konzervativních lesnických postupů užívaných při správě hospodářských lesů. K nim se přidaly zájmové skupiny, jejichž představu národního parku naplňuje za atraktivním logem schované území bez reálné ochrany, vždy k dispozici pro další a další zásahy do jeho celistvosti, stability, nebo přirozeného vývoje na základě často úzkých a ryze soukromých zájmů. Proti tomu stála koncepce podpory přirozených funkcí ekosystémů na dostatečně velkém území, které bude představovat ostrov co nejméně narušovaných přírodních procesů a centrum biodiverzity v jinak výrazně pozměněné, poškozené a fragmentované krajině střední a západní Evropy. Tato koncepce za výrazné podpory nejen odborné veřejnosti nakonec přesvědčivě zvítězila.

Máme za to, že neuspokojivý stav hospodářských lesů na řadě míst České republiky, a především až nečekaná dynamika přírodních procesů směrem ke vzniku lesních porostů druhově, strukturně a věkově rozrůzněných v lesích na území národních parků, spolehlivě dávají za pravdu rozhodnutí tehdejších zákonodárců. Pozitivní zkušenost ze stávajících národních parků pravděpodobně také motivovala autory vládního prohlášení k závazku vyhlásit v České republice nové národní parky Křivoklátsko a Soutok.

Rady národních parků

Součástí velmi poctivého a časově náročného projednávání novely před osmi lety byly také samosprávy. Nejaktivnější byly ty z Národního parku Šumava. Jejich zástupci se účastnili celé řady seminářů, kulatých stolů výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny i nepočítaně neformálních setkání v průběhu jednotlivých čtení návrhu v Poslanecké sněmovně a Senátu PČR. Na základě jejich iniciativy došlo k několika důležitým úpravám, například ke změně vyhlášení zonace péče národních parků vyhláškou oproti původně navrženému opatření obecné povahy nebo k posílení role rad národních parků v případě procesu vyhlášení zonace, klidových území a zásad péče. Pouhé projednání strategických dokumentů bylo v průběhu legislativního procesu v textu zákona nahrazeno potřebou dohody na úrovni správy a rady národního parku.

Současné zákonné nastavení podoby rad národních parků z nich činí svého druhu samosprávný orgán, jenž si může svobodně upravovat své vnitřní poměry a jehož členové jsou nuceni k jednání, dohodám a kompromisům, což na místní úrovni představuje vůbec nejcennější devizu. Novela zákona o ochraně přírody a krajiny, vtělená do sněmovního tisku 878, upravuje strukturu rad národních parků tak, že de facto povinně zavádí systém dvou komor s právem veta komory členů delegovaných nebo členů jmenovaných orgánem ochrany přírody v případě hlasování o strategických dokumentech. Tuto změnu podnítila ve veřejné debatě opakovaně užívaná lež, že obce jsou v případě hlasování o strategických dokumentech v radách národních parků přehlasovávány jmenovanými členy rad. Realita je přitom taková, že z celkem 12 hlasování o všech strategických dokumentech ve všech čtyřech národních parcích byli delegovaní členové přehlasováni jmenovanými pouze v jednom případě. To, když se na ve srovnání s jinými národními parky malou Radu NP Podyjí nedostavili zástupci čtyř obcí.

Myšlenka dvoukomorové rady národního parku není nikterak nová, v Krkonošském národním parku takový model funguje. Vznikl ovšem po vzájemné dohodě uvnitř rady, kde členové pracují v sekci regionální a v sekci vědecké. V jednacím řádu Rady KRNP, která navenek hlasuje a vystupuje jako celek, zároveň funguje pojistka proti přehlasování jedné sekce tou druhou. Je třeba dodat, že tato pojistka nikdy nebyla aktivována a vždy došlo k dohodě bez potřeby dohádovacího řízení. I když je jednání někdy zdoluhavé a bolestivé, smysl rad národních parků spočívá právě v něm. Společně s místní znalostí a odbornou kompetencí. Povinné rozdělení rad národních parků na komoru členů delegovaných a komoru členů jmenovaných orgánem ochrany přírody by mohlo namísto dosavadní platformy pro diskusi a shodu vytvořit frontovou linii a popřít smysl takového sboru. Zjednodušeně řečeno, členové rady by se místo snahy o dohodu soustředili na zajišťování podpory pro své postoje u jednotlivých ministrů. Přesun rozhodování ve sporných bodech na úroveň vlády by znamenal vytvoření prostoru pro lobbisty, nebo pro extrémisty. Ale především by vzdálil rozhodování o výjimečných místech, kterými národní parky jsou, místním lidem a kompetentním odborníkům.

Ve světle výše uvedených skutečností a zkušeností s aktuálně nastavenými procesy považujeme za nadbytečnou, pro potřeby zákona nestandardně detailní a principu subsidiarity odporující úpravu, kterou přináší **pozměňovací návrh 6625** poslanců Jany Krutákové, Jana Bureše, Karla Smetany a Miloše Nového. V souvislosti s radami národních parků si ale dovoluujeme upozornit především na **pozměňovací návrh 6623** poslanců Jany Krutákové, Petra Bendla a Jana Bureše. Ten vtěluje do přechodných a závěrečných ustanovení zákona možnost znovu projednat a dohodnout v nově postavených radách národních parků již jednou dohodnuté a nyní platné a účinné strategické dokumenty. Jde o úpravu zjevně retroaktivní a navržený postup, použít obecně, by efektivně rozvrátil právní systém České republiky. Navrhuje se postup podobný tomu, jako kdyby každé nové obecní zastupitelstvo zrušilo platný územní plán, schválený před několika měsíci zastupitelstvem předchozím.

Strategické dokumenty národních parků, tedy zonace, vymezení klidových území a zásady péče, byly ve všech národních parcích dohodnuty (jeden z dvanácti nebyl o hlas dohodnut) v radách národních parků a následně schváleny na úrovni Ministerstva životního prostředí. Tyto strategické dokumenty se již staly základem pro další dílčí dokumenty, strategie a smluvní vztahy. Na zonaci jsou například navázány lesní hospodářské plány, které správy národních parků pořizují stejně jako jiní správci lesů. V případě Krkonošského národního parku dosáhly náklady na nový lesní hospodářský plán včetně provozní inventarizace 25 milionů Kč, v NP Podyjí cca 6 milionů Kč, ve všech parcích jde o několik desítek milionů korun jen za tento povinný dokument. Na lesní hospodářské plány navazují smluvní vztahy s dodavateli v pěstební a těžební činnosti. Na zonaci a zásady péče pak smluvní vztahy s hospodáři, stejně jako s vědeckými institucemi v případě výzkumu a monitoringu. Změna v základních dokumentech, nedávno schválených na přesně vymezené období, by vyvolala nutnost znovu vytvořit dokumenty navazující, znamenala by zmrhání dosud vynaložených prostředků, stovek hodin času a práce desítek lidí včetně zástupců samospráv, a především zpochybnění právních jistot dodavatelských subjektů.

Rady národních parků fungují, jejich stávající model se osvědčil. Nejlepším důkazem pro to je právě proces dohadování strategických dokumentů v uplynulých letech. V minulosti existovaly pokusy, spojené zejména s prosazováním samostatného zákona o Národním parku Šumava, nastavit rozhodování v národních parcích na principu exekutivní role rady národního parku. Takový systém ale není možné aplikovat bez hmotné a trestní odpovědnosti členů rady. Model, kdy by orgán ochrany přírody byl radami národních parků přímo úkolován, by byl v poměrech právního řádu České republiky personálně neudržitelný.

Okna do světa

Případné dopady schválení pozměňovacího návrhu 6623 poslanců Jany Krutákové, Petra Bendla a Jana Bureše by se pravděpodobně projevy i v mezinárodním měřítku. Všechny naše stávající národní parky jsou bilaterální, mají svůj přeshraniční protějšek. Spolupráce s kolegy v Rakousku, Bavorsku, Sasku a Polsku nejenže už dávno přerostla v každodenní kontakty odborných pracovníků, ale někde dostala i podobu rozsáhlých projektů společné péče. Ty jsou závislé na stabilním legislativním prostředí a také dodržování mezinárodních standardů. Nečekaná změna strategických dokumentů by takovou spoluprací logicky otřásla a Českou republiku by postavila do pozice nespolehlivého partnera.

Krkonošský národní park a Národní park Šumava jsou biosférickými rezervacemi UNESCO, Národní park Podyjí je od roku 2000 držitelem Evropského diplomu Rady Evropy. Všechny naše národní parky jsou členy EUROPARC, federace více než 400 evropských velkoplošných chráněných území a její skupiny TransParcNet pro přeshraniční chráněná území. Krkonošský národní park je společně s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky součástí World Protected Areas Leaders Forum, sdružení nejvýznamnějších reprezentantů chráněných území od Spojených států a Kanady, přes Izrael a Jihoafrickou republiku po Jižní Koreu, Austrálii a Nový Zéland. V roce 2024 se celosvětové setkání tohoto prestižního uskupení uskutečnilo právě v Krkonoších a Jizerských horách. Šlo o praktický důkaz respektu ke stávající kvalitě národních parků a státní ochrany přírody v České republice.

Při pohledu na Krkonoše si dnes opravdu málokdo vzpomene, že v roce 1984 zařadilo generální shromáždění IUCN v Madridu Krkonošský národní park mezi dvanáct nejohroženějších národních parků světa. Stále moderní zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dnes dává chráněné české přírodě prostor naplno ukázat svůj potenciál, dynamiku a nadobyčejnou krásu. A příroda v českých (a jednom moravském) národních parcích toho v posledních třech desítkách let k radosti všech jejích milovníků v míře vrchovaté využívá. Ale tak tomu nemusí být napořád.

Národní parky v ohrožení

Náš nejstarší národní park na severovýchodě Čech v minulosti posloužil jako laboratoř pro celou řadu lidských zásahů, které ve snaze pomoci přírodě nakonec vytvořily ničivý bludný kruh. Ať už to byl plošný letecký zásah proti obaleči modřínovému (a všemu živému), letecké vápnění hor postižených kyselými dešti zejména v 80. letech 20. století, nebo rozsáhlá výsadba nepůvodních druhů dřevin či dřevin nepůvodní provenience na imisních holinách. Nejružnější kuriózní nápady a necitlivé zásahy provázely krkonošské lesy až do roku 1994, kdy byly státní lesy v Krkonoších převedeny pod správu národního parku. Poměrně rychle došlo zásluhou spoluzakladatele Krkonošského národního parku profesora Josefa Fanty po jeho návratu z emigrace k částečné umělé obnově imisních ploch původními dřevinami, krkonošské lesy ovšem velmi rychle předvedly neuvěřitelnou dynamiku i v přirozené obnově. Tento proces trvá a akceleruje. Ukázalo a ukazuje se, že je často nejrychlejší, nejefektivnější a také nejlevnější prostě nedělat nic. Pro člověka je ovšem zároveň velmi těžké si připustit, že příroda se bez jeho zásahů obejde. A přitom je to zcela zřejmé. Zatímco prvenství slepice nebo vejce může být předmětem nekonečné disputace, o tom, že lesy tu byly dávno před lesníky, nikdo nepochybuje.

Obrodné síly přírody v našich zeměpisných šířkách vždy směřují k lesu jako nejstabilnějšímu a soustavou těch nejsložitějších a nejbohatších vazeb zajištěnému společenstvu, které má potenciál se samo o sobě dlouhodobě zachovat. Přitom může opakovaně procházet různými stádii, z nichž některá nemusí konvenovat lidské estetice. Tomuto procesu, kterému z důvodů zemědělského hospodaření, udržení našich obydlí, nebo zachování vzácných biotopů druhotného bezlesí vytvořených člověkem na mnoha místech cíleně a dlouhodobě bráníme, říkáme sukcese. A jejímu konečnému stádiu pak klimax. Stejně tak mu ale můžeme říkat zázrak. Místa, kde nyní ještě můžeme tento zázrak sledovat v reálném čase, jsou právě naše národní parky. V největším rozsahu v posledních 20 až 30 letech v Národním parku Šumava. Sama příroda tu skeptiky porazila 100 : 0. Ne všichni jsou ale ochotni si to připustit.

S popíráním existence tvořivých sil přírody, zpochybňováním jejich efektivity, nebo snahou o jejich potlačování prostřednictvím zcela zbytných lidských zásahů se setkáváme po celou dobu trvání veřejné debaty o národních parcích. Prosta jich není ani aktuální parlamentní debata o sněmovním tisku 878. Některé poslankyně a poslanci tak v rozpravě opakují mnohokrát vyvrácené mýty, tlumočí podivínské akademiky, tvořivě pracují se statistikami, citují lesníky vychované v časech budovatelského étosu, jako hrozné déjà vu se vrací terminologie z dob snah o samostatný zákon o Národním parku – ne-parku Šumava a neúspěšných pokusů zvrátit proces schvalování zákona 123/2017 Sb., tedy národně parkové novely zákona 114/1992 Sb.

Aktuálním zhmotněním snah o revizi v letech 1992 nastoupené a v roce 2017 potvrzené cesty ochrany národních parků v Česku a nástrojem reálné likvidace nejcennějších území u nás je **pozměňovací návrh 6497** poslance Jana Bureše. Tento návrh je poměrně rozsáhlý, a nejen z toho důvodu také velmi nekonzistentní. Použití neznámé terminologie, tápání v termínech odborníkům známým i protichůdné požadavky v jednotlivých částech pozměňovacího návrhu dávají tušit, že jeho skutečný autor nedisponuje poznatky o biologických procesech, ekologii lesa, z ochranné praxe ani praktické aplikace environmentálního práva. Pozměňovací návrh snoubí zahrádkářské představy o národním parku s představami developera. Například jeho dopad na lesy národních parků nevrací ochranu přírody před rok 1989, jak už jeho někteří kritici připomínají, ale dokonce před rok 1952. V tom roce vyhlášené velké přírodní rezervace v Krkonoších totiž požívaly větší ochrany, než jakou by jim přiznal tento pozměňovací návrh. Při aplikaci pozměňovacího návrhu by byly lesy národních parků prakticky převedeny na lesy hospodářské, a to včetně pralesů (!). Jako náplast na jejich zničení zakazuje pozměňovací návrh 6497 poslance Jana Bureše do národních parků vstup lýkožroutům a dřevokazným houbám.

Pozměňovací návrh 6497 poslance Jana Bureše necílí ničivě jen na lesy národních parků. Ve své pro-developerské části snižuje ochranu druhotného bezlesí, konkrétně květnatých luk. Ty jsou ovšem předmětem ochrany nejen národních parků, ale také Evropsky významných lokalit (EVL), kterými naše národní parky zároveň jsou. Pozměňovací návrh se tak střetává s evropským právem, chránícím soustavu Natura 2000. Jen stručný výčet dopadů tohoto pozměňovacího návrhu lze uzavřít tím, že dále rozměšuje cíle a poslání národních parků, bere správám národních parků už tak malou kompetenci regulovat overturismus a vnáší do zákona takový výkladový chaos, že již tak přetíženým českým soudům přidělá práci hned na několik let.

Na pozměňovací návrh 6497 poslance Jana Bureše, konkrétně na jeho pro-developerskou část, bezprostředně navazuje **pozměňovací návrh 6621** rovněž poslance Jana Bureše. Zdánlivě logický a opticky jen zpřesňující návrh znamená ve spojení s předchozím otevření cesty k živelnému zastavování národních parků. Požadavek na povinné vydání výjimky odporuje správnímu řádu. Identickou roli sehrává **pozměňovací návrh 6544** poslance Jana Bureše, který je kombinací požadavku na povinnost vydat výjimku a omezení předkupního práva státu.

Ryze zahrádkářský pohled na národní parky a také na legislativu představuje **pozměňovací návrh 6545** poslance Jana Bureše. Stanoví povinný obsah zásad péče o národní parky v podrobnosti, která přísluší nikoliv zákonu, ale prováděcímu předpisu (který již existuje). Především je ale tento povinný obsah zásad péče sestaven velmi amatérsky a nekompetentně. Jednotlivé požadavky jsou terminologicky nejasné, postrádají indikátory a kritéria. Jazyk je pro potřeby zákona epický, matoucí, chybí odkazy na výklad některých použitých pojmů. Některé informace nově požadované v zásadách péče jsou tradičně součástí jiných dokumentů, například objem plánovaných těžeb je záležitostí lesních hospodářských plánů. Zásady péče jsou již dnes objemným a na orientaci čtenáře náročným dokumentem, který by při aplikaci pozměňovacího návrhu 6545 nabobtnal do absurdního objemu.

Pustinou táhnem na Klondajk...

Národní parky v České republice zaujímají 1,51 % území státu a jejich klidová území, kde je pohyb návštěvníků omezen jen na vyhrazené cesty z důvodu ochrany křehkých ekosystémů nebo citlivých druhů, pak 0,22 % území Česka. Pro srovnání: národní parky v Německu zaujímají 2,7 % území, v Rakousku 3 % území, na Slovensku 7,5 % rozlohy a v Polsku 1 % (zde je jich ale 23). Přesto se může z parlamentní debaty zdát, že určitý standard ochrany území národního nebo nadnárodního významu, nezbytný prostor pro nerušený vývoj přírodních procesů v jinak oslabené evropské krajině, představují jeden z nejzásadnějších problémů, se kterými se Česká republika potýká. Ve skutečnosti tomu tak není.

K tomuto přesvědčení nás vede kupř. reprezentativní průzkum veřejného mínění, uskutečněný od listopadu 2022 do srpna 2023 na území Krkonošského národního parku, v němž ocenili návštěvníci parku práci Správy KRNAP průměrnou známkou 1,8 a místní obyvatelé dokonce známkou 1,7. V šetření přitom věru nešlo o sluníčkové otázky o lásce k přírodě národního parku, ale skutečně o postoje ke správě parku jako organizaci. Obdobné výsledky ukázaly průzkumy i v dalších národních parcích. Průzkumy provedené profesionálně a s pomocí sociologických metod cizelovaných sto let, nikoli amatérské ankety spočívající v oběhnutí sousedů, kterých se „nikdo nikdy na nic neptal“.

Národní parky jsou ze své podstaty také místy, kde příroda s pomocí správců chráněného území vytváří mimořádně atraktivní kulisu pro život a pro podnikání. Aby tato kulisa atraktivní zůstala, stanovili zákonodárci v minulosti nemnoho pravidel, která jsou přesto někomu trnem v oku. Pravidla a zákony totiž tu a tam stojí v cestě snadnějšímu a vyššímu zisku, nebo většímu pohodlí.

Svatému Benediktovi, ale také svatému Norbertovi nebo svatému Augustinovi bývá připisován výrok: „Zachovej řád a řád zachová tebe“. Nejde o nějaký temně středověký a mysteriózní vzkaz k ochraně církevního společenství, ale o prostou výzvu k dodržování pravidel. Zákonnosti, chcete-li. Tenhle postulát by dnes mohl být například zásadním mottem státní správy každého funkčního a svobodného státu. Konečně, jak připomíná i Winston Churchill: „Řád znamená svobodu“. Dovolujeme si na vás, vážené paní poslankyně a vážení páni poslanci apelovat, abyste neměnili osvědčená a fungující pravidla například jen kvůli tomu, že frustrace několika hlučných jednotlivců vyhřezly v podobě ukazováků namířených na ochranu přírody.

V této souvislosti stojí za pozornost například **pozměňovací návrh 6610** poslance Petra Bendla, který na základě nepravdivého odůvodnění mění § 16 zákona 114/1992 Sb. natolik, že s trochou nadsázky by se dal nazvat „nad 1 000 metrů nad mořem zákon neplatí“. Zatím jde o zákon o ochraně přírody a krajiny, otázkou je, jaký zákon by v případě úspěchu přišel na řadu příště. Tento pozměňovací návrh by zbavil správy národních parků možnosti regulovat automobilovou dopravu v nejcenějších částech území, včetně například arкто-alpínské tundry v hřebenových partiích Krkonoš. V těchto nejcenějších lokalitách by umožnil chemický posyp cest, skladování pohonných hmot a chemikálií, rozdělování ohňů, létání s drony, stánkový prodej, volné používání pesticidů, šíření nepůvodních druhů organismů atd.

V diskusi o odůvodnění výše uvedeného pozměňovacího návrhu nelze pominout nález Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 18/17, kdy Ústavní soud konstatoval, že zákonná úprava národních parků je přiměřená a vhodně vyvažuje střet práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny, svobody pohybu podle čl. 14 Listiny a práva na samosprávu dle čl. 101 Ústavy na straně jedné a práva na příznivé životní prostředí, rovněž zakotveného na ústavní úrovni čl. 35 Listiny, doprovázeného pozitivním závazkem státu dbát o ochranu přírodního bohatství podle čl. 7 Ústavy. Pro zajímavost uvádíme, že čl. 7 Ústavy si vynutil a formuloval Václav Havel. Děkujeme.

Podobně ukvapený a na základě tradovaných městských legend zpracovaný se zdá **pozměňovací návrh 6606** poslance Petr Bendla, který ukládá Agentuře ochrany přírody a krajiny a správám národních parků plně respektovat územně plánovací dokumentaci, zejména územní plány. Nebere ovšem v potaz, že jde o dokumenty jen určité míry podrobnosti, a navíc často platící dlouhou dobu, během které mohlo ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu dojít k zásadním posunům v kvalitě přírodních stanovišť.

Obecným problémem pozměňovacích návrhů, podaných ke sněmovnímu tisku 878, je úplná absence vyhodnocení jejich finančního a personálního dopadu. Přičemž některé by RIA bezpochyby zasluhovaly. Příkladem mohou být **pozměňovací návrhy 6603, 6608, 6638**, nebo **6612** poslance Petra Bendla, které se dotýkají kompetencí orgánů státní správy a jejich přesunů. Nebo **pozměňovací návrhy 6614, 6616 a 6617** poslance Karla Krejzy, které se věnují části II novely zákona, zjednodušeně řečeno požární problematice.

Lesy v národních parcích nejsou hořlavější než jiné lesy

Požár v národních parcích České Švýcarsko a Saské Švýcarsko v roce 2022 obrátil pozornost veřejnosti k riziku lesních požárů. Bylo jen otázkou času, kdy se kombinace dopadů klimatické změny a často velmi nezodpovědného chování návštěvníků lesa projeví rozsáhlejším lesním požárem i na území České republiky. Bohužel se tak stalo na území jednoho z národních parků. Typického písčitém podloží, jedinečnou a pro intenzitu požáru vhodnou geomorfologií a postiženého historickou výsadbou stanovištně nepůvodního smrku.

Úroveň požární prevence na území Národního parku České Švýcarsko je dnes, po zpracování zkušeností z požáru v roce 2022, na úrovni, která je zcela nesrovnatelná s požární prevencí v hospodářských lesích v České republice. Před požárem národní park naplňoval požadavky na požární prevenci stanovené zákonem, dnes prevence veškeré zákonné požadavky zdaleka přesahuje. Správa parku opatření přijímá z vlastní iniciativy, konzultuje je a spolupracuje na nich s Hasičským záchranným sborem, i správou sousedního národního parku Saské Švýcarsko, kde jsou přijímána velmi podobná preventivní opatření a jsou vnímána jako zcela dostačující, i v kontextu saské vládní Koncepce pro prevenci vzniku lesních požárů, přijaté po několika rozsáhlých lesních požárech v Sasku v roce 2022.

I ostatní národní parky v České republice mají v rozsahu svých potřeb a zkušeností vypracovány postupy, týkající se požární bezpečnosti a prevenci požárů v přírodním prostředí. Správa Národního parku Šumava k tomu disponuje vlastní hasičskou jednotkou. Správy národních parků spolupracují s HZS i s místními sbory dobrovolných hasičů a pořádají společná cvičení. Evidují přístupové cesty, vytipovávají zdroje hasební vody, pracují na pasportizaci komunikací pro jednotlivé typy techniky a její aktualizaci. Díky spolupráci a výměně informací se správami chráněných území v Evropě jsou si zároveň vědomy, že v případě rozsáhlých lesních požárů je realistickým způsobem hašení především letecký zásah.

Nejrůznější opatření k požární prevenci v národních parcích jsou nastavena ve vztahu k jejich území a posláni tak, aby nebyly poškozovány předměty ochrany národního parku, na rozdíl od opatření navrhovaných v některých pozměňovacích návrzích, které se objevily v průběhu druhého čtení sněmovního tisku 878. Jde konkrétně o **pozměňovací návrhy 6616 a 6617** poslance Karla Krejzy. A jsou také výrazně finančně úspornější. Zásahy, které předpokládají uvedené pozměňovací návrhy by došlo k nemalému poškození přítomného lesního porostu (odstranit mrtvé dřevo znamená se k němu dostat skrze živé stromy), přirozeného zmlazení lesa, opoždění obnovy lesních porostů. Pominout nelze ani hledisko značného poškození přírodních krás a krajinného rázu.

Některé z pozměňovacích návrhů jako by vycházely z předpokladu, že požáry vznikají pouze v národních parcích, zatímco ve všech ostatních lesích požáry problém nepředstavují a přístup k požární prevenci v nich tedy není nutné nijak měnit. V lesním zákoně bylo dokonce jen před několika dny bez mrknutí oka zmenšeno ochranné pásmo lesa z 50 na 30 metrů. Pozměňovací návrhy proto působí, jako by se jednalo o kolektivní trest pro ochranu přírody za to, že se v jednom z národních parků, v extrémně komplikovaném terénu a za extrémních povětrnostních podmínek, nepodařilo oheň uhasit dříve, než dosáhl velké rozlohy. Přitom statistiky HZS ukazují, že daleko častěji hoří v lesích mimo národní parky.

Vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,

národní parky a jejich ochranná pásma nejsou izolované ostrovy uvnitř České republiky. Všechny čtyři stávající národní parky se nacházejí v pohraničí a na jejich území se projevují fenomény, jako za jejich hranicemi. Vyrovnávají se dosud s následky významných demografických, sociálních a ekonomických změn po druhé světové válce, i s nejrůznějšími projevy dějů současných. Obce v národních parcích a jejich ochranných pásmech mají oproti ostatním tu výhodu, že leží v oblastech s výskytem přírodních krás národního a nadnárodního významu a v přiměřené míře je mohou ekonomicky využívat.

Pandemie Covid-19 ukázala, že se do budoucna nelze spoléhat jen na mantru rozvoje cestovního ruchu. Sázet pouze na kartu turistiky a rekreace už nelze. Nejen kvůli objektivním dopadům overturismu, realitě klimatické změny, ale i rizikovosti tohoto odvětví tváří v tvář podobným hrozbám, jako byl právě Covid-19. Obce v národních parcích a jejich ochranných pásmech je třeba podpořit cílenými pobídkami, které vytvoří pracovní místa mimo sektor služeb v nejbližším okolí zvláště chráněných území.

Samotné správy národních parků jsou významnými investory, zaměstnavateli a výrazně se podílejí na kulturním životě celého regionu. Například Správa Krkonošského národního parku za uplynulá dvě a probíhající třetí programové období investovala nebo investuje v regionu takřka 2,3 mld. korun. Tyto prostředky byly a budou využity na přestavby a stabilizaci v minulosti nevhodně založených lesních porostů, obnovu vodního režimu krajiny, účelových komunikací a turistické infrastruktury, záchrany místního dědictví i podpory územního plánování a povodňové ochrany obcí v podobě realizované studie odtokových poměrů. Rozsáhlý projekt obnovy lesních mokřadů, který vede k velmi účinnému zadržování vody v krajině pro přírodu a pro lidi, realizuje také Správa Národního parku Šumava. V dubnu obhájila Správa KRNAP prestižní certifikát Forest Stewardship Council (FSC), který drží od roku 2009 jako správce vůbec největšího lesního majetku s touto certifikací v Česku. V rámci auditu je posuzován také sociální pilíř, který by v podobě zaměstnávání místních lidí mohl být ještě silnější, pokud by je od toho neodrazovala centrálně nastavená složitá pravidla veřejného soutěžení a prostředí Národního ekonomického nástroje (NEN).

Debatu o budoucnosti národních parků a také místních samospráv nelze oddělit, obojí pak nelze oddělit od debaty o reformě veřejné správy. Demografický vývoj pohraničních regionů je spojen se zmenšováním samospráv, u nichž postupně hrozí privatizace ve prospěch zájmů, které lze jen stěží označit jako veřejné. Tyto soukromé zájmy se dostávají do střetu s veřejným zájmem ochrany přírody a krajiny daleko častěji než oprávněné jiné veřejné zájmy. Dovolujeme si vás požádat, abyste svou autoritou pomáhali tyto zájmy odlišovat a postavili se za zájem veřejný.

Závěrem si vás dovoluujeme pozvat k návštěvě národních parků. Bude nám radostí seznámit vás s rozsáhlou činností správ nejen v oblasti ochrany přírody a krajiny, ale také v oblasti ochrany kulturních památek, environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, budování a údržby turistické infrastruktury, protipožárních opatření, spolupráce s hospodáři, ubytovateli, a především místními samosprávami.

S úctou

Pavel Müller

ředitel Správy Národního parku Podyjí

Pavel Hubený

ředitel Správy Národního parku Šumava

Robin Böhnisch

ředitel Správy Krkonošského národního parku
předseda Asociace národních parků ČR

Petr Kříž

ředitel Správy Národního parku České Švýcarsko

Dopad jednotlivých pozměňovacích návrhů nahraných ve 2. čtení na **stávající** národní parky

Číslo	Předkladatel	Dokument	Dopad na národní parky
6167	Jiří Kobza	27423-42628.doc (70 KB)	neutrální
6173	Andrej Babiš	27429-42634.docx (57 KB)	neutrální
6258	Roman Bělor	27514-42746.docx (51 KB)	neutrální
6405	Jan Bureš	27661-42911.docx (210 KB)	negativní
6497	Jan Bureš	27753-43061.docx (222 KB)	negativní
6498	Jan Bureš	27754-43062.docx (216 KB)	negativní
6544	Jan Bureš	27800-43151.docx (207 KB)	negativní
6545	Jan Bureš	27801-43152.docx (210 KB)	negativní
6579	Eva Fialová	27835-43205.doc (314 KB)	neutrální
6597	Michal Zuna	27853-43226.docx (24 KB)	neutrální
6602	Josef Kott	27858-43231.docx (15 KB)	neutrální
6603	Petr Bendl	27859-43232.docx (107 KB)	negativní
6605	Petr Bendl	27861-43236.docx (27 KB)	neutrální
6606	Petr Bendl	27862-43237.docx (109 KB)	negativní
6607	Petr Bendl	27863-43238.docx (111 KB)	negativní
6608	Petr Bendl	27864-43239.docx (107 KB)	negativní
6609	Petr Bendl	27865-43240.docx (107 KB)	negativní
6610	Petr Bendl	27866-43241.docx (108 KB)	negativní
6612	Petr Bendl	27868-43243.docx (107 KB)	negativní
6613	Josef Bernard	27869-43244.docx (52 KB)	neutrální
6614	Karel Krejza	27870-43245.docx (40 KB)	negativní
6615	Karel Krejza	27871-43246.docx (15 KB)	neutrální
6616	Karel Krejza	27872-43247.docx (15 KB)	negativní
6617	Karel Krejza	27873-43248.docx (16 KB)	negativní
6621	Jan Bureš	27877-43252.docx (41 KB)	negativní
6623	Jan Bureš	27879-43254.docx (43 KB)	negativní
6624	Jan Bureš	27880-43255.docx (58 KB)	neutrální
6625	Jan Bureš	27881-43256.docx (43 KB)	negativní
6627	Stanislav Fridrich	27883-43260.doc (326 KB)	neutrální
6629	Jan Bureš	27885-43258.docx (63 KB)	neutrální
6630	Jan Bureš	27886-43261.docx (56 KB)	neutrální
6631	Jan Bureš	27887-43262.docx (58 KB)	neutrální
6633	Jan Bureš	27889-43263.docx (207 KB)	negativní
6635	Šimon Heller	27891-43266.doc (32 KB)	neutrální
6638	Petr Bendl	27894-43269.docx (45 KB)	negativní
6639	Karla Maříková	27895-43270.docx (215 KB)	neutrální
6641	Marek Výborný	27897-43272.docx (28 KB)	neutrální
6644	Karel Krejza	27900-43275.docx (40 KB)	negativní
6646	Petr Bendl	27902-43277.docx (22 KB)	negativní
6648	Petr Bendl	27904-43278.docx (21 KB)	negativní

6649	Petr Bendl	27905-43279.docx (21 KB)	negativní
6651	Bohuslav Svoboda	27907-43282.docx (211 KB)	neutrální
6653	Markéta Pekarová Adamová	27909-43284.docx (15 KB)	neutrální
6658	Karel Krejza	27914-43289.docx (13 KB)	neutrální
6659	Stanislav Fridrich	27915-43290.docx (52 KB)	neutrální